

11 października 2017 r., Warszawa - konferencja „Wspólnie o Konstytucji, wspólnie o samorządzie”

11 października 2017 r. w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się konferencja pt. „Wspólnie o Konstytucji, wspólnie o samorządzie”. W konferencji udział wziął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda oraz przedstawiciele samorządów i korporacji samorządowych. Spotkanie poprowadził Przemysław Bryksa - Dyrektor Biura do Spraw Narodowej Rady Rozwoju, Samorządu i Inicjatyw Obywatelskich.

W pierwszej kolejności głos zabrał Prezydent Andrzej Duda, który zaznaczył rolę mieszkańców w budowaniu samorządu i społeczeństwa obywatelskiego – Istota samorządności polega na tym, aby ludzie w jak największym stopniu byli w funkcjonowanie samorządu terytorialnego włączeni. To jest dla mnie samorządność. Niezwykle ważnym elementem działalności samorządu terytorialnego jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Czy w naszym kraju to jest wystarczające? Obawiam się, że nie – ocenił Prezydent.

Następnie Pan Prezydent podkreślił udane odrodzenie się samorządności po upadku PRL: „Samorząd terytorialny odradza się po 1990 r. i trzeba powiedzieć, że odradza się z sukcesem. Czy to był sukces, czy nie, to wystarczy popatrzeć na to, jak nasz samorząd terytorialny dzisiaj jest oceniany z perspektywy chociażby krajów, które rozwijają się, ubiegają się o członkostwo w UE, w których dokonywane są tzw. przemiany demokratyczne. Mówi się, że nasze przemiany związane z utworzeniem samorządu terytorialnego, z jego kształtowaniem się, należą do wzorcowych.”.

Jednocześnie jednak zwrócił uwagę na wątpliwości dotyczące struktur lokalnych władz, m.in. konstytucyjnego unormowania jednostek samorządu terytorialnego jedynie na poziomie gminy, nadzoru czy autonomiczności JST – Czy samorząd jest wystarczająco samodzielny, czy też jak twierdzą niektórzy, jest aż nazbyt samodzielny? - pytał Prezydent.

Odnosząc się do obowiązującej Konstytucji ocenił, że ma ona swoje braki i mankamenty, jednak wprowadzenie ewentualnych zmian będzie wymagało czasu: „Ja zakładam, że jeżeli przeprowadzilibyśmy znaczącą, czy to reformę konstytucyjną, czy wprowadzili nową konstytucję, to jest to znów konstytucja na 20-25, czy 30 lat. Zakładam, że konstytucja z 1997 roku i tak jest konstytucją absolutnie co najmniej na 25 lat, ponieważ nie zakładam, abyśmy w tym zakresie nową regulację w ciągu dwóch czy trzech lat wprowadzili.”.

Jak wskazał Prezydent Andrzej Duda, konieczne będzie referendum ws. nowej konstytucji, aby to Polacy wskazali, jaka jest ich wizja państwa. Równocześnie zachęcił samorządowców do składania propozycji pytań do referendum, po czym zaprosił do dyskusji.

Panel dyskusyjny poprowadził Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Paweł Mucha, będący jednocześnie pełnomocnikiem Prezydenta RP ds. referendum konsultacyjnego dotyczącego konstytucji. Jako pierwszy głos zabrał dr hab. Marek Dobrowolski, który m.in. stwierdził, że obecna Konstytucja wprowadza system domniemań i choć są one dobre i potrzebne, to ich wartość normatywna jest dyskusyjna. Konstytucjonalista wskazał również kilka rozwiązań, które można doprecyzować na poziomie konstytucji, np. kwestię kadencyjności wójtów, burmistrzów i prezydentów miast – Była dyskusja o ograniczeniu liczby kadencji organów wykonawczych gminy – konstytucja wydaje się właściwym miejscem by to rozstrzygnąć – mówił.

Prezydent Tomaszowa Mazowieckiego Marcin Witko powiedział – Można by uszczegółowić zapisy dotyczące poszerzenia wachlarza dochodów własnych wraz z uwzględnieniem w konstytucji środków na ich realizację. Konstytucja jest nie tylko gwarantem samodzielności samorządu, ale stoi na straży działalności samorządów, żeby one służyły mieszkańcom, bo oni są najważniejsi. Jako ostatni w dyskusji głos zabrał prof. Krystian Ziemiński, który podkreślił rangę Konstytucji, a także jej charakter – Konstytucja to akt szczególny, ale wcale nie szczegółowy. Nawet najlepiej napisana, może być opacznie rozumiana. Ona musi na pewnym stopniu ogólności formułować pewne myśli. Najważniejszą rzeczą jest wykonywanie Konstytucji. My jesteśmy wspólnotą. Każdy z państwa przynależy do wspólnoty gminnej, powiatowej i wojewódzkiej. Jakość waszego życia zależy od tego, jak będzie funkcjonował samorząd – przekonywał. Ponadto zwrócił uwagę na niekorzystną sytuację, w której przypisuje się samorządom nowe zadania, odbierając jednocześnie kompetencje. – To nie jest kwestia Konstytucji, ale prawodawstwa. Apeluję o powołanie komisji ds. kodyfikacji prawa

samorządowego. Punktowe zmienianie prawa powoduje, że jest ono mniej spójne – przekonywał prof. Krystian Ziemiński. Spotkanie podsumował Prezydent Andrzej Duda zaznaczając, że konferencja otwiera dyskusję na temat zmiany Konstytucji, ale absolutnie jej nie wyczerpuje. Równocześnie wskazał na ogromną wagę planowanego referendum - Życzyłbym sobie, aby więcej rodaków wzięło udział w referendum niż w wyborach prezydenckich. Bo konstytucja trwa dłużej niż prezydent. Oczekuję debaty, jak najwięcej interakcji, po to by właściwie zbudować akt o tak doniosłym znaczeniu – zakończył. Przy okazji Prezydent poinformował również o zainauguowaniu działalności zespołu ds. przeglądu prawa samorządowego. Pierwsze spotkanie, które odbędzie się w październiku, będzie poświęcone finansom JST.

Ponadto, już w najbliższych dniach odbędą się regionalne spotkania poświęcone referendum konsultacyjnego:

1. Poznań, 16 października 2017 r., godz. 14:00, Pałac Działyńskich (Stary Rynek 78)

„Ustrój gospodarczy według Konstytucji”

2. Toruń, 18 października 2017 r., godz. 17:00, Ratusz Staromiejski (Rynek Staromiejski 1)

„Kultura i dziedzictwo narodowe – konstytucyjna ochrona spraw fundamentalnych”

3. Katowice, 23 października 2017 r., godz. 16:30, Siedziba NSZZ „Solidarność” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego (ul. Floriana 7)

„Czy ochrona pracy według Konstytucji to zawsze ochrona pracownika?”

4. Gdańsk, 27 października 2017 r., Gdański Uniwersytet Medyczny (al. Zwycięstwa 41/42)

„Ochrona zdrowia w Konstytucji – prawo czy fikcja?”

W konferencji wzięł udział przedstawiciel Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego Michał Trzoska.